

Aan: de leden van Provinciale Staten van provincie Utrecht
CC: de griffie van Provinciale Staten

Behandeld door		Datum 24 april 2023
Doorkiesnummer	Peter Salverda	Email
Ons kenmerk	Elke druppel duurzaam	Uw kenmerk
Onderwerp	Leveringszekerheid drinkwater	

Geacht statenlid,

Allereerst willen wij u van harte feliciteren met uw (her)benoeming als lid van de provinciale staten. Wij wensen u in uw nieuwe rol een vruchtbare bestuursperiode toe.

Graag brengen wij u middels deze brief op de hoogte van de urgente opgaven in de drinkwatervoorziening. U heeft als provincie immers een belangrijke rol en verantwoordelijkheden op het gebied van de drinkwatervoorziening, zowel in een beleids- als aandeelhoudersrol.

Elke druppel duurzaam

Betrouwbaar en hoge kwaliteit drinkwater is een basisbehoefte voor onze gezondheid en ons welzijn, zowel voor nu als later. Daarom zet Vitens zich in op een 100% duurzaam (drink)watersysteem met positieve impact op mens en natuur. Het behoud van schoon en voldoende drinkwater zorgt ervoor dat woningbouw kan worden aangesloten, dat bedrijven zich kunnen vestigen, maar ook dat het watersysteem in balans is. Dit zodat de natuur en de landbouwsector kunnen floreren zonder schade van droogte. Hiervoor zijn integrale oplossingen nodig.

Drinkwatervoorziening staat onder druk

Tegelijkertijd lijkt schoon en voldoende drinkwater in Nederland vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Groei van de bevolking en economie, in combinatie met lange, hete en droge zomers als gevolg van klimaatverandering, heeft de watervraag fors doen stijgen. Hierdoor is de drinkwaterlevering op (korte) termijn onder druk komen staan. In Overijssel, Gelderland en Utrecht is het nu al niet vanzelfsprekend grootschalige woningbouwlocaties of nieuwe zakelijke gebruikers te voorzien van drinkwater.

Zorgen om kwaliteit drinkwaterbronnen

Bovendien verslechtert de kwaliteit van onze drinkwaterbronnen door vervuiling vanuit de industrie (chemische stoffen), huishoudens (medicijnresten), en de landbouw (nitraat en gewasbeschermingsmiddelen). Daarvoor is het noodzakelijk om de afgesproken doelen in de Europese Kaderrichtlijn Water te behalen en wingebieden voldoende te beschermen. Het garanderen van een zekere levering van een betrouwbare kwaliteit drinkwater aan toekomstige generaties wordt anders bedreigd.

Rol provincie in relatie tot drinkwatervoorziening

U als provincie heeft een belangrijke regierol in de integrale aanpak en uitwerking van grote opgaven; het herstellen en versterken van de natuur, het verbeteren van de kwaliteit van ons water en de bodem, en het reduceren van de stikstofuitstoot. Hiervoor werkt u momenteel aan het opstellen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Het landelijk programma Water en bodem sturend geeft goede handreikingen voor de keuzes die nodig zijn om nieuwe bronnen voor de drinkwaterproductie te ontwikkelen. Het is belangrijk dat deze keuzes onderdeel zijn van de bredere ruimtelijk puzzel. Daarvoor brengt Vitens graag haar lange termijnvisie op klimaat robuuste winconcepten en infrastructuur (streefstructuur) in als het gaat om nieuwe winconcepten als ook het concept 'Panorama Waterland' voor een ruimtelijk inrichtingsproces uitgaande van het watersysteem.

U heeft als provincies daarmee een cruciale rol om de drinkwateropgaven als onderdeel van uw bredere ruimtelijke en watersysteem opgave uit te werken.

Oproep om goede samenwerking te continueren

Wij nodigen u graag uit om samen de drinkwateropgaven als onderdeel van uw provinciaal beleid inhoud te geven.

Het gaat hier concreet om:

- Op korte termijn realiseren van uitbreiding van de wincapaciteit. Bestuurlijke keuzes en slagkracht zijn nodig;
- Het watersysteem inrichten op water vasthouden en de functies daarop aan te passen (Water en Bodem Sturend);
- Om verdringingseffecten in het watersysteem te voorkomen een strikte uitvoering en handhaving van het onttrekkingsbeleid;
- Keuze maken voor nieuwe klimaat robuuste winningen ter ontlasting van de hogere zandgronden. En deze te verankeren in uw ruimtelijk provinciaal beleid;
- Initiatieven voor bewust en zuinig watergebruik te ontwikkelen en steunen;
- Via uw PPLG de doelstellingen in de Europese Kaderrichtlijn Water te verankeren;
- Ons te steunen in de lobby voor een passende wettelijke financiële regulering om bovenstaande ambities te bekostigen

Graag nodigen wij nieuwe statenleden uit voor een werkbezoek. Wij zullen hiervoor contact opnemen met de griffier.

Voor nadere toelichting zijn wij ook te bereiken via de strategisch omgevingsmanager van uw provincie. Wij hopen op een vruchtbare samenwerking voor een duurzame drinkwatervoorziening in de provincie voor volksgezondheid, woningbouwopgave en economische ontwikkeling.

Met vriendelijke groet,

drs. Jelle Hannema
Voorzitter directie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de strategisch omgevingsmanager van provincie Utrecht: [REDACTED]

GEZAMENLIJKE UITDAGINGEN

Met oog op de aankomende bestuursperiode en om u op weg te helpen bij het formuleren van de beleidsagenda's, volgen hierna gezamenlijke uitdagingen en mogelijke oplossingen om de continuïteit van onze drinkwatervoorziening te waarborgen.

Winningen

Utrecht (& Noord Holland)

- Grondwaterwinningen
- Verdroging en bescherming
- Woningbouwopgave

	2030
Prognose vraag	112 Mm ³
Extra productiecapaciteit	+10,2 Mm ³
Extra vergunningsruimte	+12,1 Mm ³

Vitens

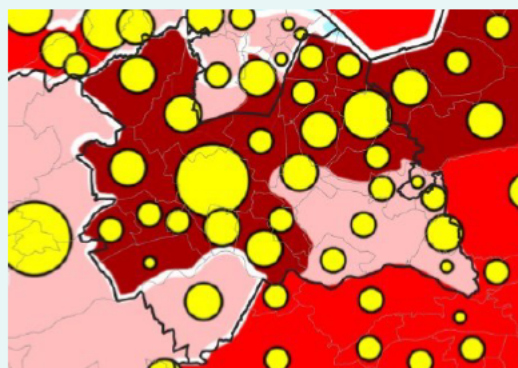
Impact waterbeschikbaarheid

Utrecht

Aansluiting grootzakelijke klanten en
grootschalige woningbouwopgave:

Nu: **in principe niet mogelijk**

2030: **niet mogelijk (tenzij)**

Bron: Inventarisatie plancapaciteit i.o.v. BZK (2021)

Vitens

Algemeen

Utrecht

- Inzet op de Blauwe agenda – Utrechtse Heuvelrug
- Water bewust bouwen als onderdeel van klimaat adaptatie
- Realisatie watertransities en aanpassen ruimtelijke inrichting naar Bodem en Water sturend, zoals in PPLG
- Programma bewust en zuinig watergebruik
- Duurzame inpassing bestaande winningen

Trajecten provincie Utrecht

Korte termijn	5-10 jaar	Eemdijk, Schalkwijk, behoud huidige winningen door aanpassingen, onderzoeken alternatieve infiltratie en onttrekkingsbronnen
Middellange termijn	10-20 jaar	WAAG (NH), Pilots alternatieve onttrekkingsbronnen
Verkenningen / Lange termijn	20-40 jaar	Strategische harten, Onderzoek oppervlaktewater (Ketelmeer, Rivierengebied)